

ปัญหาการจราจรติดขัด ไม่เพียงสะท้อนภาพให้เห็นได้ในกรุงเทพ ฯ. ซึ่งนับวันยิ่งทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น- เท่านั้น แต่อีกด้านหนึ่งก็กำลังเกิดขึ้นในต่างจังหวัดเริ่มจากเมืองซึ่งมีการขยายตัวในด้านวัตถุประสงค์มาอย่างรวดเร็ว เช่นจังหวัดเชียงใหม่ ภูเก็ต และคงไม่หยุดแค่นั้นเมื่อแนวคิดของคนที่นำมาใช้แก้ไขยังคงเห็นความกระแสเก่า ๆ โดยที่ -ไม่อาจปรับเปลี่ยนใหม่ได้ แม้จะมีการนำเอาคำพูดที่ว่า"คนรุ่นใหม่"มากล่าว จริง ๆ แล้วก็เห็นเพียงข้อ- ข้อซึ่งนำมาแข่งตัวใหม่ให้แลดูน่าเชื่อถือ สำหรับคนในกลุ่มซึ่งความคิดยังคงลงได้ไม่ลึก จากจุดอ่อนของสังคม ไทยเท่าที่เป็นมาแล้วโดยที่ทว่ายิ่งพัฒนามากก็ยิ่งมีความคิดค้น เข้มแข็งจนกลายเป็นส่วนใหญ่และมีน้ำหนักเหนือ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

สิ่งที่นำมาวิเคราะห์ ณ ที่นี้จึงไม่ได้มุ่งตำหนิคนในกลุ่มซึ่งเสนอตัวเข้ามาแก้ไขปัญหาราจรแต่อย่างใด หากมุ่งสู่อีกด้านหนึ่งคือคนทั่วไปซึ่งถือเงื่อนไขควบคุมไว้ที่พื้นฐานของโครงสร้างการจัดการ เพื่อชี้ให้เห็นถึงสิ่งซึ่ง น่าจะถือว่คือทิศทางที่ควรถือเป็นพื้นฐานแก้ปัญหาอย่างแท้จริงเท่านั้น

ในช่วงที่มีเทศกาลสำคัญ ๆ เช่นวันสงกรานต์เราจะพบว่า กรุงเทพ ฯ. เปลี่ยนสภาพจากการจราจรติดขัด จนแทบจะเป็นอัมพาตมาเป็นเมืองร้างอย่างเห็นได้ชัด ทำให้รู้สึกถึงความสูญเสียในด้านการลงทุนสร้างถนนหนทาง และสิ่งก่อสร้างจากด้านหนึ่งถึงอีกด้านหนึ่งจากภาพที่เป็นความจริง โดยไม่จำเป็นต้องให้ใครนำมาอ้างว่าหลักฐาน ซึ่งเป็นตัวเลขและแผ่นกระดาษไปจนกระทั่งถึงสิ่งซึ่งอยู่ในคอมพิวเตอร์ที่ไหน

จากภาพซึ่งธรรมชาติในสังคมเปิดโอกาสให้เห็นถึงความจริงและนำมากล่าว ว่ามีความรู้สึกตัวได้ไวลึก- หน่อยน่าจะได้อคิด ทำให้ทวนกลับมามองเห็นปัญหาที่รากฐานว่า เป็นเพราะการพัฒนาชนบทไม่ประสบผลสำเร็จอย่าง- จริงจังจึงมีให้หรือ ที่สร้างปัญหาความรุนแรงยิ่งขึ้นภายในเมือง" และหากไม่มองแต่เพียงด้วยสายตาสั้น ๆ คงไม่ไว้วาย อยู่แก่ปัญหาการจราจรติดขัดซึ่งเป็นกรอบของภาพที่แต่ละคนล้อมมันเอาไว้บนรากฐานความเห็นแก่ตัวเท่านั้น เพราะใน- ด้านอื่น ๆ เช่นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับคนเดินถนนธรรมดา ๆ และไม่มีรถเก๋งหรู ๆ จะนั่ง ปัญหาโสเภณีและโรค- เอดส์ อื่นทั้งปัญหาอื่นซึ่ง เคยประกอบอาชีพอิสระที่ต้องเปลี่ยนวิถีชีวิตมาเป็นทาสแรงงานจนกระทั่งกลายเป็นสินค้า- ซึ่งก้าวไปจนถึงข้ามชาติแล้ว

"การพัฒนาชนบทจะประสบผลสำเร็จอย่างจริงจังไม่ได้หากคนในด้านที่มีอิทธิพลและอำนาจเหนือกว่าชนบท ชาคความจริงใจจากรากฐานตนเอง หากแสดงความจริงใจคงไม่มองว่าตนและพรรคพวกจะต้องนำอะไร ๆ ไปให้ เพราะนั่นอาจเป็นมายาภาพ แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือการนำปฏิบัติให้ปรากฏ เห็นเป็นธรรมชาติในตนเองได้ชัด จนว่ามีการ ละเลิก-ความอยากจากรากฐานตนเองของแต่ละคนก่อนอื่น จึงจะปรากฏจุด เริ่มต้นที่แท้จริงให้เชื่อมั่นได้"

หากมองแนวคิดและวิธีปฏิบัติที่นำมาใช้แก้ไขปัญหาราจรติดขัดเท่าที่เป็นมาแล้วจนถึงปัจจุบัน แม้สิ่งซึ่งได้นำ เสนอไว้ในช่วงที่มีการหาเสียงเตรียมการเลือกตั้ง ส.ส. ซึ่งฟังผ่านพินมา ทำให้รู้สึกไม่ได้ว่า เสมือน- เป็นภาพการดิ้นรนเอาตัวรอดหรือ เพียงสร้างขึ้น เพื่อให้คนทั่วไปซึ่งความคิดยังคงตกอยู่ในสภาพตื่น เช่น เกิดความหวัง ที่สร้างขึ้นโดยคนในกลุ่มซึ่งตกอยู่ในสภาพนิมิตตู่เท่านั้น

เท่าที่มีการสะท้อนภาพทั้งแนวคิดและการปฏิบัติให้เห็นมาแล้วย่อมพบกับภาพซึ่งมีสองด้าน ด้านหนึ่งคือการสูญเสียทุนรอนของส่วนรวม ส่วนอีกด้านหนึ่งทำให้เกิดผลสนับสนุนช่วยกลุ่มนายทุนระดับสูงซึ่งมี เส้นสายโยงใยถึงชนต่าง- ชาติให้ได้รับประโยชน์ในด้านธุรกิจการค้าเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ บนพื้นฐานสังคมซึ่งถูกจำกัด เงื่อนไขไว้ไม่ให้ปรับเปลี่ยน- จากรากฐานตัวเองได้ง่าย ทั้งในด้านความคิดซึ่ง เชื่อมโยงถึงโครงสร้าง เศรษฐกิจและสังคม มุ่งสู่ด้านที่สามารถส่ง ผลให้เชื่อถืออย่างจริงจังได้ แต่ยังคงต้องโลดแล่นไปบนพื้นผิวคลื่นซึ่งนับวันยิ่งใหญ่โตอีกทั้งรุนแรงยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

บนพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงซึ่งปรากฏอยู่ในรากฐานเป็นสังขารของคนที่ส่วนใหญ่ในกลุ่มที่ถือน้ำหนักวัตถุเหนือกว่าอยู่ในสังคมปัจจุบัน โดยที่ถูกรำคาญจากอิทธิพลสิ่งแวล้อมีให้ยง เตบโตเป็นผู้ใหญ่ก็ยังมีใจคับแคบและเห็นแก่ตัว - ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทำให้ไม่อาจมองเห็นภาพรวมของกระแสการเปลี่ยนแปลงซึ่งอยู่บนฐานธัมมะ หรืออีกนัยหนึ่งไม่อาจมองเห็นถึงภาพที่เป็นวัฏจักรอย่างครบถ้วน **"แม้กระแสปัญหาในเมืองซึ่งสืบเนื่องมาจากเหตุในชนบท และการแก้ปัญหาชนบทที่นำเอากิเลสและผลประโยชน์ในเมืองเข้าไปแฉกแฉงไว้"** จึงมีการมุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองวนเวียนอยู่เพียงในเมืองค้ำเคียว แฉกยังนำเอากิเลสของชนต่างชาติเข้าไปแฉกไว้ด้วย

ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างในบ้านเมืองนี้ต้องตกอยู่ในสภาพที่เรียกว่า**"พายเรือในอ่าง"** ซึ่งตัวอ่างเองก็ยังคงลอยวนเวียนอยู่ท่ามกลางกระแสน้ำและคลื่นซึ่งไหลเชี่ยวกรากและรุนแรงยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ จนอาจต้องจมลงในที่สุด

ในช่วงที่มีการหาเสียงก็มีบุคคลในระดับผู้นำทางการเมืองให้สัมภาษณ์ในทำนองว่า จะมีการกระจายอาชีพจากในเมืองโดยให้โรงงานออกไปตั้งในชนบทมากขึ้น หากคิดเช่นนั้นนอกจากไม่ช่วยแก้ไขปัญหาก็อย่างจริงจังแล้ว น่าจะเป็นอีกส่วนหนึ่งซึ่งช่วย กระจายปัญหาจากในเมืองสู่ชนบทรวดเร็วยิ่งขึ้นไม่ว่าการจราจรติดขัดหรือปัญหาอื่น ๆ โดยเฉพาะปัญหาสิ่งแวล้อม เนื่องจากยังเป็นแนวคิดที่ไม่อาจปรับพื้นฐานจากด้านซึ่งสร้างปัญหามาสู่อีกด้านหนึ่งได้ หากเพียงเปลี่ยนรูปแบบใหม่เท่านั้น จึงมีผลสะท้อนปัญหาที่คนในอดีตมักเรียกกันว่า**"ตีช้างข้ามพลอย"**ให้เห็นได้ชัด

อนึ่ง หากละลดความเห็นแก่ตัวลงไปได้บ้าง โดยไม่มองแต่เพียงเรื่องจราจรติดขัดซึ่งเป็นภาพเฉพาะหน้าว่าเป็นปัญหาใหญ่กว่าเรื่องอื่น ๆ เพราะส่งผลกระทบต่อตัวเองซึ่งใช้ชีวิตอยู่ในเมืองโดยตรง คงสามารถมองเห็นถึงสิ่งซึ่งส่งผลกระทบต่อให้เสียหายแก่สังคมอย่างลึกซึ้งอีกหลายเรื่อง โดยเฉพาะปัญหาชีวิตคนในชนบทซึ่งต้องตกอยู่ในสภาพเป็นสินค้าผู้ต่างถิ่นแม้ถึงขั้นข้ามชาติ เช่นเดียวกับวัตถุ ซึ่งในยุคก่อนไม่เคยมีใครคิดว่าจะมีให้เห็น เช่นทุกวันนี้แต่ในระดับลึก ๆ ก็เริ่มมีแฉกมาก่อนแล้ว

จากบทความเรื่อง**"ระวิงนักเรียนถูกจับตัวส่งนอก"**ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 20 - กรกฎาคม 2538 หน้า 18 คอลัม**"โรงเรียนเสาศิงช้า"** เขียนโดย**"สุพาท"** ซึ่งสะท้อนภาพพฤติกรรมการหลอกล่อลักพาเด็กนักเรียนส่งขายต่างประเทศผ่านจังหวัดชายแดน ถ้าการมองภาพดังกล่าวไม่มีคติอยู่เพียงด้านที่เป็นรูปแบบก็น่าจะพบว่า มีการกระทำกันมานานแล้วอีกทั้งกระทำกันอย่างถูกต้องตามกฎหมายด้วย

โดยเหตุที่สมัยก่อนมีการวางแผนส่งเทคโนโลยีซึ่งมีเหตุมีผลสนองความสบายในค้ำต่าง ๆ จากต่างประเทศเข้ามาภายใน ทำให้อีกด้านหนึ่งส่งผลกระทบต่อความความคืดอย่างถึงรากฐาน ทำให้เยาวชนคนท้องถิ่นต้องตกเป็นเหยื่ออีกทั้งได้รับการเห็นดีเห็นงามจากคนในระดับผู้ใหญ่พอสมควรด้วย จนกระทั่งเกิดความอยากไปเรียนในต่างประเทศถึงขั้นซึ่งมีการกล่าวกันว่า**"ต้องไปทุบตัว"**อย่างกว้างขวางในช่วงนั้น หากนึกถึงสังขารที่ว่า**"ถ้าไม่มีวันนี้ย่อมไม่มีวันอื่น"** น่าจะเข้าใจว่าภาพที่เห็นในปัจจุบัน เป็นเพียงพฤติกรรมในมุกกลับซึ่งอยู่บนพื้นฐานเดียวกันนั่นเอง

ปัญหาซึ่งเชื่อมโยงถึงกันเท่าที่หยิบยกมากล่าวเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างไว้แล้วทั้งหมด ถ้ายังไม่อาจมองเห็น ทำให้มุ่งแก้ อย่างเน้นเป็น เรื่อง ๆ อีกทั้งแนวคิดซึ่งนำมาใช้ยังสะท้อนภาพให้เห็นว่า มองได้ไม่ถึงภาพที่เป็นวัฏจักรอันพึงหวังว่า น่าจะนำสู่การแก้ไขจากผู้หยั่งรู้ถึงเหตุได้อย่างแท้จริง เราคงหวังยังไม่ได้ว่าจะมีโอกาสพบการแก้ไขปัญหาซึ่งได้ผลจริงจิง แม้มองปัญหาที่เกิดขึ้นกับการจราจรในเมืองซึ่งนับวันยิ่งเลวร้ายลงไปเรื่อย ๆ และยิ่งดันร่นแก้ไขบนพื้นฐานแนวคิดเก่า ก็ยิ่งทำให้อีกด้านหนึ่งมีการ เสอเสียทั้งชีวิตคนและทุนรอนที่ทุ่มลงไปในด้านสิ่งก่อสร้างอีกทั้งเครื่องมือซึ่งมีราคาแพงยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ คอวคูไปกับระดับรายได้คนระดับล่างซึ่งตกต่ำลงตามเหตุและผล

ส่วนบุคคลผู้ซึ่งเข้าไปสู่ตำแหน่งผู้นำประเทศยุคแล้วยุคเล่า เมื่อเข้าไปได้ก็ยังคงใช้ชีวิตแก้ปัญหาด้วยการกล่าว ว่า **"ผมสั่งการแล้ว ขอให้รอคอยต่อไป"** กับอีกประโยคหนึ่งว่า **"ผมยังไม่ทราบ เพราะยังไม่ได้รับรายงาน"** เหมือนกับภาพเก่า ๆ แต่ยังคงมองไม่เห็นภาพที่เน้นการปฏิบัติซึ่งลงร่วมกันกับคนระดับล่างด้วยความจริงใจ เพื่อหวังให้ตนเองเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งถึงรากฐานจริง โดยที่หวังว่าจะหวนกลับมาช่วยปรับแนวคิดตนเองให้สามารถนำให้แก้ไขปัญหาก็อย่างจริงจัง

อนึ่ง สิ่งทีกล่าวนมาแล้วทั้งหมดหาใช่หมายความว่าประวิเศษสิ่งซึ่งกำลังคิดและปฏิบัติกันอยู่ในขณะนี้ แต่ก็รู้สึกว่าเป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น แม้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจะเป็นสิ่งจำเป็น แต่หากขาดการแก้ไขระยะยาวซึ่งมีจุดเริ่มต้นหยั่งลงลึกซึ่งถึงรากฐานจริง สิ่งซึ่งทำกันอยู่ก็คงเป็นเพียงภาวะค้ำยันเพื่อรอความตายที่ใกล้เข้ามาเรื่อย ๆ อย่างปฏิเสธไม่ได้

หากมองที่โครงสร้างสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันซึ่งอยู่บนพื้นฐานความจริงจะพบว่า สังคมได้กำหนดให้คุณในกลุ่มมีธุรกิจไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม มีเงินทองทรัพย์สินและมีฐานะความเป็นอยู่ในระดับสูง มีโอกาสเข้าไปสู่อำนาจบริหาร หากรากฐานจิตใจขาดอิสรภาพโดยที่นำเอาสิ่งซึ่งกล่าวนมาแล้วเข้าไปผูกติดเป็นเงื่อนโซ่ไม่ว่ามีมากมีน้อย พฤติกรรมที่ปรากฏอีกทั้งแนวคิดในการนำแก้ปัญหาและพัฒนาย่อมส่งผลให้เกิดภาวะขาดสมดุลโดยทำให้คุณในกลุ่มซึ่งค่อยโอกาสยิ่งค่อยลงไปเรื่อย ๆ จนกลายเป็นช่องว่างห่างมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

สมมติฐานของการแก้ปัญหาซึ่งน่าจะได้ผลไม่เพียงจรรजरคคชคหาคใช้ได้ทุกเรื่องน่าจะได้แก่การเสียสละจากรากฐานจิตใจของคุณในกลุ่มคั้งกล่าวก่อนอื่น ไม่ว่าจะใครจะรู้สึกว่าเป็นไปได้หรือไม่ได้ก็ตาม แม้ว่าจะเป็นไปได้ยากเนื่องจากสังคมขณะนี้เป็นสมมติฐานกับสิ่งที่เป็นจริงกำลังสวนทิศทางกัน แต่หากความคิดไม่จบเพียงแค่นี้คงมองเห็นภาพต่อไปอีกว่าสังคมปัจจุบันกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่อะไร เพื่อการเตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อมยิ่งขึ้นอีกทั้งมุ่งมั่นทำหน้าที่ของแต่ละคนอย่างดีที่สุดโดยไม่หือออย เพื่อรักษาคุณค่าความเป็นคนบนวิถีทางอันดีเป็นสังคมนไว้อย่างดีที่สุดจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต.